

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Jesaja 26, 1 - 4
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Jesaja 25**
8. **Zingen : Psalm**
9. **Tekst : Jesaja 26 : 1 - 4**
10. **Zingen : Psalm 33 : 4 en 7**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Lied 28 : 1 - 4**

Middagdienst:

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 144 : 1, 2 en 6**
4. **Gebed voor de opening van het Woord**
5. **Schriftlezing : Jesaja 25**
6. **Zingen : Psalm 33 : 4 en 7**
7. **Tekst : Jesaja 26 : 1 - 4**
8. **Geloofsbelijdenis Gezang 3**
9. **Dankzegging en gebed**
10. **Slotzang : Lied 28 : 1 - 4**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Als mensen uit de 21ste eeuw valt het voor ons niet altijd mee om de beelden uit de Bijbel gelijk te begrijpen. Niet dat wij als mensen zoveel anders zijn dan de mensen uit de tijd van Jesaja. Wat onze aard betreft is er niet zoveel verschil. Helaas, zou ik willen zeggen. Maar onze wereld ziet er toch heel anders uit dan die van Jesaja. Vooral door allerlei technische ontwikkelingen hebben wij een ander gevoel bij dingen dan Jesaja en zijn tijdgenoten. Wat ons parten speelt in het begrijpen van allerlei beeldspraak zoals we die tegenkomen in vooral de Psalmen en bij de Profeten. Het probleem doet zich ook vanmiddag voor. Waarin gezongen wordt over een sterke stad met muren en wallen die de stad beschermen. Wij maken geen muren en wallen meer om onze steden. Of wel, jongens en meisjes? Want met al die moderne wapens die we hebben, helpen ze ook niets. Vliegtuigen, raketten, granaten uit tanks. Ze komen allemaal zonder problemen over die muren heen. Maar in de dagen van Jesaja hadden ze nog geen vliegtuigen, geen raketten en ook niet allerlei wapens waarmee ze explosieven over een muur konden schieten. Ze vochten nog met zwaarden, speren, pijl en boog. Op paarden en te voet. En in die dagen had het bouwen van een muur rond een stad wel heel veel nut. Vanaf de muur kon je met een tamelijk klein leger een veel groter leger buiten de stad houden. Wie in de dagen van Jesaja in een stad woonde met sterke muren, grote wallen en zware poorten, die voelde zich veilig. Die ging 's avonds met een gerust hart slapen. Want dan was de poort dicht en konden er geen vijanden binnen komen. Dan ben je veilig en heb je vrede. Over deze veiligheid en de vrede die het volk van God ervaart gaat het in de tekst van vanmiddag. In dit lied. Ik heb de tekst als volgt samengevat:

Het volk van God bejubelt in zijn lied zijn God als een sterke stad.

Een stad. Een sterke stad. Een stad die bejubeld wordt in een lied. Een stad die geprezen wordt om zijn kracht en om de vrede die in die stad is. Wie thuis is in de Bijbel denkt daarbij direct aan Jeruzalem. Die stad op de berg, waar de tempel van God staat. Een stad met dikke muren en sterke poorten. Toch gaat het in dit lied niet om een echte stad. Nee. In dit lied wordt de Here als een stad bezongen. Zoals we dat ook wel uit diverse Psalmen kennen. “U bent mijn rots, mijn vesting”. Dat blijkt ook duidelijk uit vers 1 waar gezegd wordt: wij hebben een sterke stad, Hij stelt heil tot muren en voorwal. De Bijbelvertalers hebben behoorlijk geworsteld met deze zin. Want hoe kan dit? Dat

degene die dit lied zingen dat ze een sterke stad hebben, levert geen probleem op. Maar wie stelt er nu heil tot muren en voorwal? Doet de stad dat? Nee, dat kan niet. Een stad bouwt niet zelfs zijn muren en voorwal. Hoogstens doen de inwoners van de stad dat. In die zin kun je nog wel zeggen: die stad heeft dikke muren gemaakt en hoge wallen opgeworpen. En dan bedoelen we dat de inwoners van die stad dat hebben gedaan. Maar het tweede deel van de zin maakt duidelijk dat we hier niet aan de inwoners van de stad moeten denken. Ja, dat we hier niet aan een echte stad moeten denken. Want de muren en de wallen zijn niet van steen en aarde. Nee, de muren en de voorwal van de stad bestaan uit heil. Uit redding. Het gaat hier dus niet om een muur van dode stenen en om een wal van dode aarde, maar om een muur en wal van levende redding. Het heil dat hier wordt getekend als muur en voorwal. Dat hier dus wordt getekend als beeld van bescherming en veiligheid is Gods reddende hand. De eerste zin van dit lied wil dus zeggen: we hebben een sterke stad. Namelijk de Here zelf. Hij is onze sterke stad. Bij Hem vinden we veiligheid en bescherming. En de redding die Hij geeft die beschermt ons tegen onze vijanden. Met zijn sterke handen en uitgestrekte armen houdt Hij onze vijanden tegen. En dat maar niet één keer, maar voortdurend. Voortdurend stelt God heil tot muur en tot voorwal. En de Here is niet een statische stad. Een stad die ooit een keer zijn muren heeft gebouwd en zijn wallen heeft opgeworpen. Nee, de Here is een levende wal en een levende muur. Deze muur kun je dan ook niet slopen door voortdurend tegen die muur te beuken rammen en hamers. Deze muur leeft. En zou er als ergens een zwakke plek in de verdediging ontstaat, dan is deze zo weer hersteld. Gods beschermende en reddende hand kan door geen vijand overwonnen worden. Dat is de betekenis van het eerste vers.

In het tweede vers wordt de stad nu opgeroepen om de poorten te openen. Opgeroepen om het volk binnen te laten in de stad. Het volk dat rechtvaardig is en de trouw heeft bewaard. Ook dit vers roept vragen op. Om te beginnen de vraag, wat het volk buiten de poorten doet. Als je toch zingt dat je bescherming binnen de muren van de stad ligt, wat doe je er dan buiten? Waarom moet het volk nog binnen komen? Het volk dat de Here als sterke stad bezingt is dus een volk dat onderweg is. Een volk dat geen lange tocht meer hoeft af te leggen, maar dat vlak voor de poorten van de stad is. Dit volk is de kerk. De kerk die op weg is naar het nieuwe Jeruzalem. Ja, dat voor de poorten staat. Want het is nog maar een kwestie van een korte tijd of heel de kerk zal voor altijd bij

Christus zijn in het nieuwe Jeruzalem. Het is de kerk die thuis komt. Die de reis volbracht heeft naar het beloofde land. Het is de kerk die naar Christus vlucht om bij zijn uitgestrekte arm en sterke hand bescherming en vrede te vinden. Hij heeft door zijn lijden en dood voor ons een muur en wal gebouwd tegen onze vijanden. Namelijk de duivel, de wereld en ons eigen vlees. Hoe krachtig en sterk ze ook zijn. Waar ze ook opduiken om ons aan te vallen. Onze Here Jezus Christus springt ertussen met zijn Woord en met zijn Geest.

De volgende vraag is: wie roept tot de Here om de poorten te openen? Er zijn wel uitleggers die menen dat het de engelen zijn die de Here toeroepen om de poorten te openen. Om zijn volk te ontvangen. Toch lijkt me dat niet juist. Vers 1 laat duidelijk weten dat het de inwoners van Juda zijn die dit zijn. Het volk van God roept tot de Here: Opent de poorten, opdat een rechtvaardig volk naar binnen gaat, een volk dat zijn trouw bewaart.

Maar waar haalt een volk de moed, je zou haast zeggen de overmoed vandaan, om zo te zingen. Om tegen de Here te zeggen dat Hij zijn volk moet ontvangen en van zichzelf te zeggen dat het rechtvaardig is en zijn trouw heeft bewaard? Bestaat er dan een volk dat rechtvaardig is en zijn trouw bewaart? Jazeker. Het is het volk dat door het werk van de Here Jezus gerechtvaardigd is. Geen volk, geen mens, is rechtvaardig van zichzelf. Ieder mens op aarde is van zichzelf een zondaar. Toch mogen alle mensen die met hun zonden en onrechtvaardige daden naar de Here Jezus toe zijn gevlucht en zich hebben laten wassen in zijn bloed, zeggen dat zij rechtvaardig zijn. Dat is geen overmoed. Dat is ook geen vrijgemaakte hoogmoed. Maar kinderlijk geloof dat vertrouwt op wat de Here God Zelf gezegd heeft. Zoals de Heidelbergse Catechismus ons dat ook leert te belijden. In vraag en antwoord 59. Daar wordt de behandeling van de Apostolische Geloofsbelijdenis afgesloten met de vraag: wat hebt u er aan, dat u deze 12 artikelen gelooft. En dan is het antwoord in alle eenvoud en vertrouwen: dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam ben van het eeuwig leven.

U mag het dus zeggen, broeders en zusters. Jullie mogen het zeggen, jongens en meisjes. “Ik ben in Christus voor God rechtvaardig en een erfgenaam van het eeuwige leven”. Ook al klaagt uw en mijn geweten ons aan dat wij tegen alle geboden van God zwaar gezondigd en geen daarvan gehouden hebben, ja dat we nog altijd uit zijn op elk kwaad. Toch ziet God u en mij in Christus aan alsof wij nooit zonde hadden gehad of

gedaan, ja, alsof wij zelf aan al de geboden van de Here gehoorzaam waren geweest. Zoals we dat zo prachtig belijden in het volgende antwoord van de Catechismus. Ja, wij mogen zeggen: wij zijn rechtvaardig. Ja, wij mogen zeggen, wij hebben onze trouw bewaard. Waarmee bedoeld wordt, dat wij de Here altijd trouw zijn gebleven. Nooit achter andere goden zijn aan gegaan. Nooit ergens anders ons vertrouwen op hebben gesteld. Zelfs niet voor een klein beetje of voor een korte tijd. Ja, zelfs nooit enig gebod hebben overtreden. Ook dat kunnen we alleen maar zeggen in Jezus Christus. Door Hem hebben toegang tot deze stad. Door Hem hebben wij het recht om te roepen: Here opent uw poorten voor ons, want wij zijn uw volk, uw uitverkoren kinderen, die bij U voor eeuwig komen wonen.

En datzelfde klinkt ook door in het volgende vers: “Standvastige zin bewaart Gij in volkomen vrede, omdat men op U vertrouwt.” Al is de betekenis van deze zin in onze huidige vertaling wat duister. Met name de woorden “standvastige zin” zijn niet zo makkelijk te begrijpen. De oude Statenvertaling was hier toch duidelijker. Daar staat: het is een bevestigd voornemen. Nemen we de zin als geheel, dan lees ik hem zo: Het is een bevestigd voornemen, U bewaart de vrede, de vrede omdat het op u vertrouwt.

Dit is de taal van het verbond. Hier is duidelijk het goede zicht op het leven in het verbond. De erkenning van belofte en eis. We zingen hier over de trouw van de Here. De Here die zijn volk redt en naar Zich toetrekt volgens zijn voornemen en belofte. Aan Adam en Eva had de Here het al beloofd: uw vijand, de duivel, zijn kop zal vermorzeld worden. Uw vijand zal het niet overleven. En gedurende de tijd van het Oude Testament heeft de kerk al kunnen zien hoe de Here werkte aan de vernietiging van de duivel door de komst van de Messias voor te bereiden. Uit de onvruchtbare Abraham en Sara bouwde de Here een volk. Vervolgens werd het geslacht van Juda aangewezen als het geslacht waaruit de Messias geboren zou worden. Vervolgens de familie van Isaï. Ook lezen we telkens weer hoe de Here het volk van Abraham redt van de ondergang waar het door eigen zonde naar op weg was. En wij als Nieuwtestamentische wij hebben het voornemen van de Here om ons te redden helemaal bevestigd gezien in de komst en het werk van de Here Jezus. De beslissende slag heeft al plaats gevonden en de duivel heeft verloren. Hij heeft zijn plaats in de hemel moeten opgeven. Het enige wat hij nu nog kan doen is proberen zoveel mogelijk mensen mee te slepen in zijn val. Want dat hij de nederlaag heeft geleden staat vast en hij heeft nog maar een korte tijd, waarin hij nog

over de aarde kan rondgaan, voordat hem ook dat onmogelijk gemaakt zal worden en hij voor altijd met trawanten in de hel zal branden.

De Here heeft beloften gedaan en laten zien dat Hij zich daaraan houdt. En het volk dat deze beloften van de Here gelooft en op zijn daden let, vertrouwt dan ook op de Here. Vertrouwt erop dat de Here zijn werk nu ook zal afmaken en het voor altijd vrede zal kennen. Ja, en het is ook andersom. Het is niet alleen zo dat Gods trouw aan zijn beloften ons op Hem doet vertrouwen. Maar het is ook zoals de tekst zegt: omdat het volk op Hem vertrouwt, bewaart God de vrede. Van ons vertrouwen op de Here gaat dus voor de Here een kracht uit. Het zet de Here tot daden. Net zoals dat tussen kinderen en ouders gaat. Onze kinderen zijn op de ouders aangewezen en van hun afhankelijk. Toch is het niet zo dat een kind helemaal geen invloed heeft op zijn ouders. En dan bedoel ik nu niet in negatieve zin. Bijvoorbeeld als een kind loopt te zeuren of zo. Ik bedoel dat in positieve zin. Wie kan weerstand bieden aan een puk van een half jaar dat in zijn bedje ligt en je toelacht als je boven zijn ledikant komt en dan vol vertrouwen zijn armpjes uitsteekt? Wie kan zo'n kind dan laten liggen? Wie wil dit vertrouwen van dat kind beschamen? Zo is het ook met de Here. De Here wil ons kinderlijk vertrouwen ook niet beschamen. Niet dat Hij altijd geeft wat wij vragen. Maar dat doet Hij dat omdat Hij iets weet wat nog beter voor ons is. Maar het laat de Here nooit koud als wij vol vertrouwen in Hem zijn.

En prachtig is het dan ook dat in het volgende vers het volk zichzelf aanspoort en moed inspreekt. Door te zingen: vertrouwt op de Here voor altijd, want de Here Here is een eeuwige rots. Ja, dat is de weg die de kerk moet gaan. Vertrouwen op de Here. Vertrouwen dat Hij doet wat Hij heeft beloofd. Ik ben wel predikant, maar dat betekent niet dat ik veel meer dan u begrijp van het doen en laten van de Here. Waarom de Here uw man uit het leven heeft weggenomen? Ik weet het niet. Waarom u uw baan kwijt bent en nu zonder werk zit? Ik weet het niet. Waarom uw kind de Here de rug heeft toegekeerd? Ik weet het ook niet? Waarom u of uw kind ziek is? Ik weet het niet. Waarom de Here het ons niet geeft om de vacatures in de kerkenraad te vervullen? Ik weet het niet. Maar ik weet dit: de Here heeft zijn voornemen om ons te redden uit de macht van de duivel bevestigd. Hij heeft zijn Zoon, onze Here Jezus Christus, naar de aarde gestuurd om een mens te worden zoals Hij. En Hij heeft zijn leven gegeven voor onze zonden. Hij heeft onze schuld betaald met zijn kostbaar bloed en ons zo uit de

macht van de duivel verlost. Als de Here ons zo liefheeft dat Hij zijn Zoon voor ons mens heeft laten worden en in onze plaats heeft laten sterven. Dan geloof ik Hem, als Hij tegen mij zegt, dat Hij al het kwaad van mij zal weren of laten meewerken ten goed. Dat heeft Hij u en mij en ook jullie jongens en meisjes beloofd. En ik weet: “de Here houdt zijn Woord”. Hij is een eeuwige rotssteen die je niet van zij plaats krijgt. Die zich door niets of niemand opzij laat zetten.

Zing daarom met dit volk mee ik gelovig opzien naar de Here, ja tot lof van uw Here: Wij hebben een sterke stad.

Amen